

GOED
VERHAAL
2025

JURYRAPPORT

**BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN**
2025

JURYRAPPORT BESTE BOEK VOOR JONGEREN 2025

De vakjury Beste Boek voor Jongeren 2025, bestaande uit:

Kasper Soeters (voorzitter), Ruben Arnhem, Janny Beima, Borre Boluijt, Lilian Hendriks, Lotte Kok en Arjen van Meijgaard

heeft de volgende boeken voorgedragen voor de shortlist van het Beste Boek voor Jongeren 2025. De Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek heeft deze voordracht overgenomen.

CATEGORIE OORSPRONKELIJK NEDERLANDSTALIG:

KlimAX
Auteur: Charlotte Brugman
Uitgeverij: Luitingh-Sijthoff

Ben je verdrietig als ik doodga?
Auteur: Nicolas Lunabba
Vertaler: Jasper Popma
Uitgeverij: De Geus

Liften naar de hemel
Auteur: Lex Paleaux
Uitgeverij: Ambo | Anthos

De terugkeer van Rachel Price
Auteur: Holly Jackson
Vertaler: H.C. Kaspersma
Uitgeverij: Volt

Nog 27 dagen leven
Auteur: Maren Stoffels
Uitgeverij: Leopold

Er gebeurde bijna niets
Auteur: Meg Rosoff
Vertaler: Jenny de Jonge
Uitgeverij: Luitingh-Sijthoff

Ommouw me
Auteur: Ted van Lieshout
Uitgeverij: Leopold

Radiostilte
Auteur: Alice Oseman
Vertaler: Niels van Eekelen
Uitgeverij: Van Goor

Zoethout
Auteur: Marita de Sterck
Uitgeverij: Querido

Vandaag vecht ik terug
Auteur: Louisa Reid
Vertaler: Merel Leene
Uitgeverij: Blossom Books

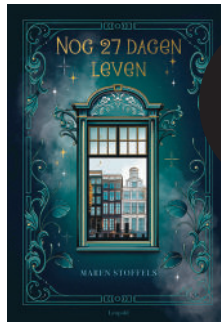
JURYRAPPORT BESTE BOEK VOOR JONGEREN 2025

De Jongerenjury Beste Boek voor Jongeren 2025, bestaande uit:

Thomas Leeuw (voorzitter), Jouhaina Chaalan, Ismay Offringa, Fleur Siersma en Lotte Witteveen

heeft de volgende boeken verkozen tot het Beste Boek voor Jongeren 2025 in de categorie Oorspronkelijk Nederlandstalig en het Beste Boek voor Jongeren 2025 in de categorie Vertaald:

CATEGORIE OORSPRONKELIJK NEDERLANDSTALIG:

Nog 27 dagen leven

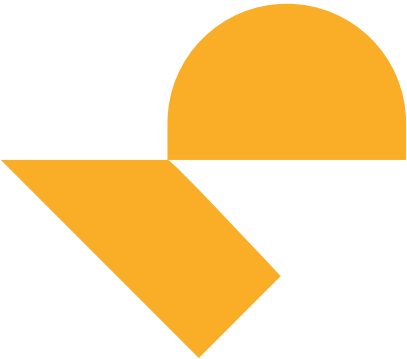
Auteur: Maren Stoffels
Uitgeverij: Leopold

CATEGORIE VERTAALD:

Vandaag vecht ik terug

Auteur: Louisa Reid
Vertaler: Merel Leene
Uitgeverij: Blossom Books

Voorwoord Vakjury

Er zijn wel eens zorgeloze tijden geweest om in op te groeien. Alsof het voor jongeren nog niet genoeg is om te moeten kampen met de standaardmoeilijkheden (ouders die niets van je begrijpen, eerste liefdes die iemand anders leuker vinden, onvoldoende paprikachips in huis om de vrijdagavond fatsoenlijk mee door te komen), worden zij tegenwoordig ook nog eens geconfronteerd met grotere, wereldwijde problematiek, zoals klimaatverandering, zorgen rondom de ontwikkeling van AI en geopolitieke spanningen.

Uit de *Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2024* bleek dat bijna de helft van de Nederlandse jongeren (49%) de mentale gezondheid als 'matig' tot 'slecht' ervaart.¹ Ook uit kwantitatief onderzoek van de stichting TeamAlert van dit jaar komt naar voren dat jongeren weer meer stress en prestatiedruk ervaren dan twee jaar geleden, terwijl er toen ook al een stijgende trend zichtbaar was.² Zorgen genoeg, kortom, en soms is het moeilijk om niet in somberte te vervallen.

Gelukkelijk zijn jongeren als geen ander in staat om weerbaarheid te tonen. Zij zitten in de fase van hun leven waarin hun wereld steeds groter wordt en waarin hun betrokkenheid met de samenleving flink groeit. Juist in moeilijker tijden nemen zij vaak het voortouw, bijvoorbeeld in de strijd tegen armoede, ongelijkheid en klimaatverandering.³ Het zijn vaak de jongeren die het inlevingsvermogen en de empathie weten op te brengen om zich in te zetten voor anderen. Jongeren zien vaak nieuwe mogelijkheden, uitdagingen en uitwegen. En lukt dat toch even niet? Laat de literatuur dan leiden!

In moeilijker tijden kunnen romans en verhalen enorm waardevol zijn: ze kunnen nieuwe inzichten bieden en oplossingen aandragen, of juist een andere, fantasierijke wereld creëren om even helemaal in te verdwijnen. Bovendien kan literatuur ervoor zorgen dat je een ander beter leert begrijpen. Wie een roman leest, kan zich immers identificeren met personages die andere achtergronden,

overtuigingen of emoties hebben. Op die manier kan literatuur de empathie vergroten, zoals de Stichting Lezen in 2023 al aangaf.⁴

En in tijden van onderdrukking, oorlog en toenemende polarisatie is er misschien wel niets belangrijker dan empathie. Van veel hedendaagse wereldleiders zou je je af kunnen vragen of ze niet wat vaker een goed boek hadden moeten lezen, om dit vermogen wat te trainen. Daarom vinden we het mooi om te kunnen constateren dat er in het boekenaanbod van 2025 veel eigenzinnige gezichtspunten gekozen zijn, die de wereld van (jongere) lezers op meeslepende wijze kunnen vergroten. Zo zagen we binnen de inzendingen voor *Het Beste Boek voor Jongeren 2025* personages voorbijkomen met zeer veel verschillende culturele achtergronden, met verscheidene seksuele voorkeuren en genderidentiteiten, en met wisselende politieke en religieuze overtuigingen. Ingezonden werken als *Mocht er iemand langskomen* van Thomas Korsgaard of *Alleen thuis* van Carlie van Tongeren, maken invoelbaar hoe moeilijk het kan zijn om geen aansluiting te vinden bij de maatschappij. Ook een roman als *Ik ben vrij*, van Lale Gül, kan zeer waardevolle inzichten bieden. Net als in haar debuut beschrijft Gül op indringende wijze wat voor haar de gevolgen zijn geweest van het loslaten van het islamitische geloof. Op die manier kan het werk steun bieden aan lezers die in een soortgelijke situatie verkeren. Daarnaast kan en mag dit soort literatuur allerlei vragen oproepen, maar het zou geen reden mogen zijn voor verdere polarisatie. Laat het eerder een brug vormen; door mee te voelen met wat anderen hebben moeten doorstaan, kan er hopelijk ook meer begrip ontstaan voor de positie van mensen in vergelijkbare omstandigheden.

Bij een prijs zoals de onze, die specifiek bedoeld is voor de categorie jongeren van 15 tot 18 jaar, ontkom je er als jury niet aan dat je veel 'traditionele' jongerenthematiek voorbij ziet komen binnen de inzendingen. Veel boeken

gaan over identiteit, relaties en persoonlijke ontwikkeling. Dit jaar werden er maar liefst 130 boeken ingezonden voor de prijs en hierbinnen kwamen deze onderwerpen ook weer ruimschoots aan bod. Zulke punten blijven nu eenmaal generatieslang relevant.

Inhoudelijk zagen we daarnaast ook een aantal thema's in de ingezonden werken terug die specifiek zijn voor wat zich nu afspeelt in de maatschappij. Allereerst is klimaatverandering al langere tijd een populair thema binnen jongerenliteratuur. Ook dit jaar zagen we klimaatactivisme regelmatig op bijna vanzelfsprekende wijze voorbijkomen. Opvallend hierbij is dat de jongere personages klimaatverandering zonder uitzondering als een gegeven lijken te ervaren, waar iets aan gedaan moet worden. Een sceptischere benadering lijkt achterhaald. In een enkel werk, zoals het voor onze prijs genomineerde *KlimAX* van Charlotte Brugman, is klimaatverandering in de nabije toekomst inmiddels zelfs al een gegeven, waar de personages mee om zullen moeten gaan.

Waar we ook steeds meer mee om zullen moeten gaan is de verregaande ontwikkeling van AI. Uit Amerikaans onderzoek is gebleken dat jongeren vertrouwen op AI als het gaat om creatief werk, maar dat zij zich zorgen maken over desinformatie en deepfakes.⁵ Met name binnen thrillers en sciencefiction – twee genres die het altijd goed doen bij onze doelgroep – blijkt dit een steeds dankbaarder thema te worden. In tijden waarin auteurs zelf ook al beginnen te experimenteren met door AI gegenereerde romans,⁶ kunnen we binnenkort wellicht volledig door AI geschreven romans verwachten, waarin we gewaarschuwd worden voor hoe AI langzamerhand alles zal overnemen.

Een laatste trend die ons is opgevallen is de mentale kwetsbaarheid van jongeren en de toegenomen prestatiedruk. Onder de huidige omstandigheden lijken jongeren meer en meer druk te ervaren en opvallend hierbij is dat zij die druk deels ook zichzelf opleggen, om zo hun toekomst veilig te kunnen stellen en om niet te hoeven onderdoen voor leeftijdsgenoten.⁷ Dit zagen wij ook terug bij verschillende personages in de ingezonden werken, zoals bij het hoofdpersoon uit *Radiostilte*, de genomineerde Young Adult-roman van Alice Oseman. We hopen dat literatuur hierbij niet alleen kan dienen als een

spiegel, maar ook als een uitweg, waarin oplossingen en alternatieven aangedragen worden.

Het moge duidelijk zijn dat we ons binnen het juryproces vooral op de inhoudelijke kant hebben gericht, maar wellicht is het leuk om ons tot slot nog even op het uiterlijk te focussen, zoals jongeren dat zelf nu eenmaal ook vaak en graag mogen doen. Steeds meer uitgeverijen komen tegenwoordig namelijk met *limited editions*, waarbij veel zorg is besteed aan het uiterlijk van de uitgave, met kleurrijke *naked covers* en *sprayed edges*. Deze trend was al een aantal jaren zichtbaar binnen het genre van de fantasy en binnen de Young Adult-literatuur, maar lijkt nu bijna een nieuwe standaard te worden. Uitgeverijen spelen hiermee slim in op verschillende aspecten die jongeren blijken aan te spreken: een boek is tegenwoordig niet alleen meer iets waar je je inhoudelijk helemaal in kunt vinden en waarover je je gedachten graag deelt, maar het is ook iets om mee te pronken in je boekenkast én op sociale media. Een aantrekkelijk, opvallend uiterlijk helpt daar duidelijk bij – evenals een opvallende voorkeur voor Engelse terminologie, overigens, die aansluit bij het taalgebruik van jongeren zelf. Misschien moeten wij als jury daar ook eens in meegaan.

Anyhow... Welke reden de leden van onze jongerenjury ook het belangrijkste mogen vinden bij het uiteindelijk bepalen van de winnaar van *Het Beste Boek voor Jongeren 2025*: wij hebben de shortlist met veel plezier samengesteld en kijken erg uit naar hun keuze! Wellicht kunnen deze boeken hun wereld aan de ene kant nog vergroten, maar hopelijk kunnen zij aan de andere kant de onherroepelijke verschillen binnen die wereld juist ook weer verkleinen.

Getekend,
De vakjury

Kasper Soeters (voorzitter)
Ruben Arnhem
Janny Beima
Borre Boluijt
Lilian Hendriks
Lotte Kok
Arjen van Meijgaard

¹ NRC, 21 januari 2025, <https://www.nrc.nl/nieuws/2025/01/21/helft-nederlandse-jongeren-ervaart-slechte-mentale-gezondheid-a4880308?t=1751045195>

² TeamAlert, 28 mei 2025

³ <https://apnews.com/article/global-citizen-festival-hugh-evans-gen-z-52dde2b64502f9375b06f19c871aa726>

⁴ <https://www.lezen.nl/onderzoek/fictie-lezen-en-empathie-hangen-positief-samen/>

⁵ https://time.com/7098524/teenagers-ai-risk-lawmakers/?utm_source=chatgpt.com

⁶ https://nieuws.lira.nl/uitgave-69/AI-versus-literatuur-bedreiging-of-kans?utm_source=chatgpt.com

⁷ https://ggdghor.nl/actueel-bericht/prestatiedruk-groepsdruk-en-sociale-veiligheid-jongeren-aan-het-woord/?utm_source=chatgpt.com

Voorwoord Jongerenjury

Ook dit jaar kregen wij als jongerenjury de enorme eer (en de uitdaging) om het beste boek voor jongeren uit te kiezen. En dat klinkt misschien gemakkelijker dan het is. Want hoe vergelijk je een boek over een meisje dat nog 27 dagen te leven heeft met een bundel gedichten geïnspireerd op kleding?

Er zat dit jaar enorm veel variatie in de genomineerde boeken. We lazen verhalen die bedoeld waren voor jongere en voor meer ervaren lezers, realistische en fantasierijke verhalen, grappige en hartverscheurende. En soms lazen we dit allemaal in één verhaal.

We zochten naar boeken waarin jongeren zich kunnen herkennen, of waarin zij juist even helemaal kunnen ontsnappen. Boeken die weten te prikkelen en boeken die toegankelijk zijn, ook voor mensen die niet elke week een nieuw boek oppakken. Wat jongeren nodig hebben, is niet altijd hetzelfde en dat is precies waarom het zo belangrijk is dat er iets tussen zit voor iedereen.

Wat het kiezen soms extra lastig maakt? Onze eigen smaken. De een wil verdwalen in een fantasiewereld, de ander houdt van een boek dat je recht in je gezicht slaat met emoties, en weer een ander duikt het liefst in een verhaal dat voelt alsof het zo in je eigen leven had kunnen gebeuren. Maar ondanks die verschillen probeerden we verder te kijken dan onze persoonlijke voorkeuren. We keken naar de kwaliteit van het verhaal, naar de schrijfstijl, naar de thema's en de personages. We wilden boeken kiezen die iets doen, die raken, verrassen, en je bijblijven.

En dat is gelukt.

We zijn ontzettend trots op de winnaars van dit jaar. Twee boeken die diepe indruk op ons hebben gemaakt. Twee boeken die zowel de doorgewinterde lezer als de beginner kunnen grijpen. Die niet alleen de titel "beste boek voor jongeren" verdienen, maar die eigenlijk iedereen zou moeten lezen. Aanraders met hoofdletter A.

Getekend,
De jongerenjury

Thomas Leeuw (voorzitter)
Jouhaina Chaalan
Ismay Offringa
Fleur Siersma
Lotte Witteveen

Categorie Oorspronkelijk Nederlandstalig

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

Nog 27 dagen leven

Auteur: Maren Stoffels
Uitgeverij: Leopold

WINNAAR
BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2025

Longerenjury:

Wat doe je als je nog iets heel belangrijks wilt doen voor de mensen om je heen, maar je weet dat je dat in slechts 27 dagen moet doen? Dit is het verhaal van Lissa, die nog maar 27 dagen te leven heeft. Ze wil nog iets betekenen, niet voor de

wereld buiten haar slaapkamerraam, maar voor de mensen die ze het meest liefheeft.

Omdat Lissa erg zwak is en nauwelijks nog naar buiten kan, ontmoet ze Ellen via haar raam. Samen starten ze een bijzondere ruilhandel, waarin ze van een klein muntje steeds iets groters weten te maken. Daarbij helpt Lissa Ellen ook om haar onzekerheden te overwinnen en haar zelfvertrouwen terug te vinden.

Het is zo'n verhaal waarvan je eigenlijk al weet hoe het zal eindigen, maar waarbij je toch hoopvol blijft op een positiever slot. Het lijkt te gaan over afscheid nemen, maar eigenlijk draait het om de vriendschap die tussen Lissa en Ellen ontstaat. Het verhaal is grappig, ontroerend en warm, en geschikt voor jong en oud.

Wat het extra bijzonder maakt, is dat het boek zelf in 27 dagen geschreven is. Het verhaal is gebaseerd op de vriendin van de schrijfster, die ook nog maar 27 dagen te leven had. We zouden liegen als we zeggen dat we niet wat traantjes hebben gelaten.

Als jongerenjury waren we het er unaniem over eens dat dit boek de winnaar is en dat het alle aandacht verdient die het hopelijk zal krijgen.

Vakjury:

De uitgangspositie van *Nog 27 dagen leven* is even helder als droevig: de zeventienjarige Lissa is ongeneeslijk ziek en heeft nog slechts 27 dagen te leven. In haar laatste dagen wil ze erg graag nog iets groots doen, iets van betekenis, en ze start daarom een bijzondere ruiltocht. Vanuit haar raam maakt ze bij toeval kennis met haar leeftijdsgenoot Ellen, die haar hiermee besluit te helpen. De twee zijn behoorlijke tegenpolen, maar toch ontstaat er nog een mooie vriendschap, die voor Lissa veel steun biedt tijdens haar laatste dagen en die voor Ellen minstens zo betekenisvol is.

Als lezer weet je vanaf het begin hoe *Nog 27 dagen leven* zal eindigen en Maren Stoffels doet geen enkele moeite dit te verbloemen. De te vroege dood is een gegeven waar niet alleen Lissa, maar ook de lezer mee om zal moeten gaan. Des te knapper is het dat Stoffels alsnog weet te ontroeren met het lang aangekondigde einde. Daarnaast voelt het verhaal, ondanks de heftige thematiek, wanneer het om de ruiltocht draait juist ook licht en vol levenslust aan. Als lezer kun je niet anders dan vol bewondering constateren dat Stoffels je op meerdere, enorm verschillende manieren mee weet te nemen en weet te raken.

Thema's: dood, vriendschap, familie, zingeving

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

KlimAX

Auteur: Charlotte Brugman
Uitgeverij: Luitingh-Sijthoff

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2025

Longerenjury:

KlimAX is een boek waar we allemaal van hebben genoten. Het is een uniek concept dat onze toekomst met AI laat zien. Een onderwerp dat ook nog eens zeer actueel is. Het laat zien hoe mensen die een slechte invloed hebben op het milieu en dus de oorzaak zijn

van klimaatverandering, een oranje status krijgen en daarmee weinig rechten en privileges hebben. Mensen met een groene of gele status hebben meer privileges en zijn de elite van dit toekomstbeeld. Mensen die gezakt zijn naar een rode status moeten heropgevoed worden in speciale kampen. Het verhaal werkt met twee perspectieven: dat van Dunya met een oranje status en van Finn met een groene status. Dit geeft een goed beeld van de wereld omdat je twee verschillende aspecten van de samenleving te zien krijgt. Daarnaast leest het boek ook erg makkelijk, de hoofdstukken zijn kort en de zinnen goed opgebouwd. Wel voelt het boek soms wat jong aan; wellicht is het wat meer geschikt voor de onderkant van onze doelgroep. *KlimAX* is een typisch actieboek, maar helaas valt ons op dat de tweede helft minder goed is uitgewerkt dan de eerste helft en ook missen we wat informatie over AX - het kunstmatige-intelligentiesysteem dat de basis is van deze nieuwe wereld. Verder is het nog opletten voor mensen met een voorkeur voor luisterboeken. Het is ons opgevallen dat het luisterboek en het fysieke boek niet aan elkaar gelijk zijn. Op sommige plaatsen zijn de leeftijden van personages aangepast, er zijn extra hoofdstukken toegevoegd of weggehaald, of perspectieven veranderd, waardoor de leeservaring iets anders wordt.

Al met al is *KlimAX* een veelbelovend eerste deel uit deze serie over een toekomst die wordt beheerst door AI, en we zijn allemaal benieuwd om het tweede deel te lezen zodra dat gepubliceerd is.

Vakjury:

In het jaar 2123 heeft klimaatverandering ervoor gezorgd dat we ons milieugedrag nog veel beter in de gaten moeten houden dan nu. Een zeer geavanceerd AI-systeem bepaalt via een kleurcode (groen, geel, oranje of rood) hoeveel vrijheden je als mens nog hebt. Er blijkt echter een fout in het systeem te zitten en deze fout wordt ontdekt door twee jonge hackers, die daarmee het lot van de mensheid in handen krijgen. Dit is de boeiende uitgangspositie van *KlimAX*, de meeslepende debuutroman van Charlotte Brugman over een verontrustende toekomst.

KlimAX is een Young Adult-roman die erg lekker wegleest. Hoewel sommige plotingrepen misschien wat gemakkelijk overkomen, weet Brugman de aandacht ook voor meer ervaren lezers tot het einde toe knap vast te houden. Dat maakt nieuwsgierig naar de twee delen die nog zullen volgen. Brugman zet haar toekomstige wereld sterk neer en weet, naast klimaatverandering, ook andere actuele thema's (zoals bevoorrechte posities en de ontwikkeling van AI) op aansprekende wijze onder de aandacht te brengen. Hierdoor is *KlimAX* een spannend en origineel boek, waarbij je als lezer ook de beklemming van de geschetste wereld voelt, die misschien wel dichterbij is dan we zouden willen.

Thema's: klimaatverandering, AI, dystopie, spanning en avontuur

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

Liften naar de hemel

Auteur: Lex Paleaux
Uitgeverij: Ambo | Anthos

Jongerenjury:

Liften naar de hemel gaat over een jongen van 16 genaamd Quintin. Quintin heeft thuis veel problemen en gaat daarom naar Canada om bij een ander gezin weer op het rechte pad te komen. In Canada komt hij terecht bij een groot religieus gezin dat hem inzet als gratis hulp in het huis. Ook gaat hij werken bij een boer. Quintin maakt veel vrienden maar ook vijanden en hij leert zichzelf goed kennen onderweg. Na een jaar keert hij weer terug naar Nederland, maar daar blijkt dat zijn oude leven moeilijk op te pakken is.

Liften naar de hemel is een mooi boek. De schrijver zorgt ervoor dat je meeleeft met de personages en in de wereld van Quintin meegetrokken wordt. Het hoofdpersoon maakt niet echt een ontwikkeling door in het boek doordat hij uiteindelijk toch weer terugvalt in oude gewoontes. Het boek is eenvoudig te lezen. Door de heftige onderwerpen die besproken worden is dit boek meer geschikt voor volwassenen dan voor jongeren.

Vakjury:

Quintin, de zestienjarige hoofdpersoon uit *Liften naar de hemel*, heeft het duidelijk niet makkelijk. Hij is net uit een jeugdinrichting ontslagen, maar al snel dreigt het toch weer mis te gaan. Met financiële steun van zijn oma besluit hij naar Canada te vertrekken om in een gastgezin alles weer op de rails te krijgen. Hier komt hij echter in een streng religieuze familie terecht, bij wie hij onder sobere omstandigheden allerlei vervelende klusjes moet doen. Ook belandt hij bij een onsympathieke boer, die met harde hand probeert hem zijn wil op te leggen. Ondanks dit alles lukt het Quintin overeind te blijven en te genieten van de kleine dingen die op zijn pad komen. Het is een moeilijke periode, maar wel een waar hij zelfverzekerder uitkomt.

Het verhaal van *Liften naar de hemel* leest als een trein en slaapt je mee in de belevingswereld van deze zestienjarige jongen, die er het beste van probeert te maken. Hij leert dat de wereld oneerlijk is, maar ook mooi kan zijn. Zijn humoristische gedachten (en soms ook acties), maken de roman minder zwaar dan een samenvatting van de plot doet vermoeden. Paleaux weet de lezer op indringende wijze mee te nemen in een wereld die aan de ene kant prikkelend onbekend is, maar aan de andere kant voor veel jongeren allerlei universele, herkenbare gevoelens zal oproepen.

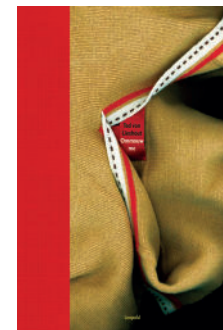
Thema's: coming-of-age, vriendschap, familie

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2025

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

Ommouw me

Auteur: Ted van Lieshout
Uitgeverij: Leopold

Jongerenjury:

Ommouw me is in tegenstelling tot de andere genomineerde boeken een poëziebundel. In het boek staan allerlei gedichten die met kleding te maken hebben en afbeeldingen van die kleding. Gedichten die verder weinig

met kleding te maken hebben worden gekoppeld aan kledingstukken door het gevoel dat door het dragen van bepaalde kleding wordt opgeroepen. Zo heeft schrijver Ted van Lieshout meerdere kledingstukken van hemzelf gebruikt, maar ook kleding van zijn overleden broer.

De gedichten in de bundel zijn interessant omdat ze niet per se over kleding gaan, maar er toch altijd een link te vinden is. Het is lastig om een poëziebundel met andere schrijfstijlen te vergelijken. Het thema kleding, en poëzie in het algemeen, spreekt de jonge doelgroep minder aan, maar door *Ommouw me* krijgt de poëzie onder jongeren wel meer aandacht.

Vakjury:

Soms voelen woorden als een nieuwe spijkerbroek; eentje waaraan je nog moet wennen, die in het begin te strak voelt en nog net niet lekker zit, maar waarin je steeds soepeler gaat bewegen naarmate je hem vaker draagt. Poëzie kan hetzelfde effect hebben: het kost vaak even wat tijd en moeite voor de taal helemaal past, maar dan is het daarna vaak ook wel echt de moeite waard en wil je de woorden (bij je) blijven dragen.

Zo vergaat het je bij het lezen van *Ommouw me* van Ted van Lieshout misschien ook, al zorgt Van Lieshout er met zijn toegankelijke stijl voor dat je je al snel comfortabel kunt voelen. In zijn nieuwste dichtbundel heeft hij ervoor gekozen om kleding als uitgangspunt te kiezen en dat werkt verrassend goed. In ogenschijnlijk eenvoudige schetsen weet hij treffend herkenbare, universele gevoelens op te roepen. Zo leef je bijvoorbeeld mee met kleren die ooit favoriet waren, maar nu niet meer gedragen worden, of met kleding die van dierbare mensen is geweest, die inmiddels overleden zijn. Op die manier verwerkt Van Lieshout ook persoonlijke verhalen, zoals het overlijden van zijn broertje, op krachtige wijze in zijn gedichten.

Dit alles maakt *Ommouw me* tot een heel leesbare bundel, die lezers van alle niveaus zal weten te pakken en zal kunnen raken. Hopelijk blijft Van Lieshout nog heel lang in de mode.

Thema's: de betekenis van kleding, herinnering, verlies van een geliefde

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2025

Genomineerd in de categorie
Oorspronkelijk Nederlandstalig

Zoethout

Auteur: Marita de Sterck

Uitgeverij: Querido

Longerenjury:

In slechts 170 bladzijden weet Marita de Sterck een spannend en mysterieus verhaal neer te zetten. Vanaf de eerste pagina hangt er een beklemmende sfeer. Amber ontdekt in haar nieuwe huis vreemde kindertekeningen op de muur, die haar een onheilspellend

gevoel geven. Al snel voelt ze dat er iets niet klopt. Ze ontmoet een raadselachtige buurvrouw en raakt steeds dieper verward in de geheimen van het huis en de verdwijning van Sonja, een meisje dat er vroeger woonde.

Het compacte formaat van het boek maakt dat je het in één ruk wilt uitlezen. Het tempo ligt hoog, waardoor het verhaal vlot en toegankelijk blijft, ideaal voor lezers die meteen in de spanning willen duiken. Soms gaat het daardoor wat snel, waardoor je minder uitgebreid kennismaakt met de personages en hun emoties, maar dat wordt ruimschoots goedgemaakt door de constante spanning en mysterieuze sfeer.

Zoethout is een sfeervol en meeslepend verhaal dat je in korte tijd volledig weet te grijpen. Perfect voor iedereen die houdt van spanning met een vleugje horror, zonder zich te verliezen in een lang en ingewikkeld plot.

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2025

Vakjury:

Wat zou je doen als je in jouw woning achter het behang allerlei alarmerende kindertekeningen zou vinden? Zou je het zo laten en misschien wel proberen het te vergeten of zou je op onderzoek uitgaan? In *Zoethout* besluit het hoofdpersonage Amber tot het laatste. Ze gaat op zoek naar Sonja, een meisje dat vijftig jaar geleden verdween in het huis waar Amber net is gaan wonen. Langzaam ontvouwt zich wat er toentertijd is gebeurd.

Marita de Sterck heeft met *Zoethout* een bloedstollend en zenuwslopend verhaal geschreven. Met haar prachtige, Vlaamse schrijfstijl creëert ze een bijzondere vertelling, waarin je als lezer heen en weer springt tussen verschillende jaren en meerdere perspectieven: het ene moment lees je mee met Amber, het andere moment met een 'babbelwif' en weer een ander moment volg je Sonja. De Sterck krijgt het voor elkaar om in een relatief kort verhaal mooi uitgediepte personages neer te zetten, een wereld op te tuigen die levensecht voelt en een verhaal te schrijven waarin je wordt meegezogen. Zoals Amber zich vastbijt in haar zoektocht, zo bijt dit verhaal zich vast in de lezer.

Het boek haalt ook het volgende aan: *It's a joy to be hidden, and a disaster not to be found*. Laat dit boek door zoveel mogelijk mensen gevonden worden.

Thema's: familie, verlies van een geliefde, verwaarlozing

Categorie Vertaald

Genomineerd in de
categorie Vertaald

Vandaag vecht ik terug

Auteur: Louisa Reid
Vertaler: Merel Leene
Uitgeverij: Blossom Books

Jongerenjury:

Vandaag vecht ik terug is een bijzonder boek dat belangrijke thema's aansnijdt. Het brengt poëzie onder jongeren opnieuw in de schijnwerpers. De poëtische vrije versvorm maakt het verhaal zowel toegankelijk als aangenaam om te lezen en zorgt ervoor

dat het moeiteloos te volgen is. Het raakt je op een dieper niveau: vooral de emoties van de hoofdpersoon komen krachtig over. De grotere letters op momenten van emotionele intensiteit zijn een speelse maar betekenisvolle toevoeging.

Naast de aandacht voor poëzie belicht het boek ook het thema pesten en de ingrijpende gevolgen daarvan. Hoofdpersoon Lily weet kracht te putten uit zichzelf, ook al is dat moeilijk als je door gepest vaak wordt onderdrukt. De auteur geeft haar veel diepgang, waardoor Lily een gelaagd en herkenbaar personage wordt.

Voor jongeren die zelf gepest worden, kan dit boek bijzonder inspirerend en motiverend zijn. Het zet hen aan tot nadenken over hun eigen gedrag en emoties.

Vandaag vecht ik terug is daarmee een persoonlijk en uniek werk dat niet alleen van waarde is voor de literatuur, maar ook een blijvende impact kan hebben op jongeren en hun leven. Een terechte winnaar!

Vakjury:

In *Vandaag vecht ik terug* volg je op indringende wijze de gedachten en gevoelens van Lily, die op school flink gepest wordt om haar zwaarlijvigheid. Thuis proberen haar ouders haar op hun eigen manier te steunen, maar Lily kan en wil ook niet alles met hen delen. Haar moeder, vanuit wier perspectief je ook korte fragmenten te lezen krijgt, worstelt met vergelijkbare problematiek, wat Lily haar ergens ook verwijt. De schurende en botsende emoties worden in de roman op erg sterke wijze naar voren gebracht. Mede dankzij het feit dat Lily, hiertoe aangezet door haar vader, leert boksen, leert ze ook op andere vlakken meer voor zichzelf op te komen. Zo slaat ze zich door een moeilijke tijd.

Doordat de roman in vrijeversvorm is geschreven, leest het werk niet alleen heel snel weg, maar komen alle emoties ook erg direct binnen en leef je als lezer op rechtstreekse wijze mee met wat Lily doormaakt. Ieder woord krijgt een eigen, zwaarwegende lading. Dat maakt een vertaling van zo'n werk een flinke uitdaging, maar vertaler Merel Leene is er enorm goed in geslaagd om het gevoel van het origineel intact te houden. Dat verdient een groot compliment en het maakt *Vandaag vecht ik terug* tot een unieke leeservaring, die iedereen gegund is.

Thema's: pesten, zelfacceptatie, zelfbeeld, boksen

Genomineerd in de
categorie Vertaald

Ben je verdrietig als ik doodga?

Auteur: Nicolas Lunabba
Vertaler: Jasper Popma
Uitgeverij: De Geus

Jongerenjury:

Ben je verdrietig als ik doodga? is een bijzonder en aangrijpend boek dat een inzicht geeft in de politiek en maatschappij van Zweden, en vooral in het leven in een achterstandswijk. Voor lezers die minder bekend zijn met dat land kan het soms lastig

zijn om zich volledig in te leven, maar juist daardoor biedt het verhaal ook een nieuwe en waardevolle blik op een onbekende wereld.

De korte hoofdstukken voelen soms als losse herinneringen, waardoor het boek minder een traditioneel plot volgt en meer een mozaïek van ervaringen vormt. Dit maakt het uniek, maar vraagt wel wat meer aandacht van de lezer. Het taalgebruik is rijk en gelaagd, met woorden en uitdrukkingen die niet altijd eenvoudig zijn, maar die wel bijdragen aan de authenticiteit en sfeer.

De hoofdpersoon is een gelaagd en menselijk personage, wiens gevoelens en meningen over Elijah, een kansarme jongere die hij onder zijn hoede neemt, wisselen, wat hem juist realistisch en herkenbaar maakt. Aan het einde van het boek wordt een krachtig statement neergezet over de werkelijkheid in achterstandswijken, iets wat nog lang blijft hangen.

Kortom: *Ben je verdrietig als ik doodga?* is een indringend en origineel verhaal dat een nieuw perspectief biedt, en dat vooral lezers die houden van maatschappelijk betrokken literatuur zal aanspreken.

Vakjury:

Nicolas Lunabba schreef met *Ben je verdrietig als ik doodga?* een heftig en ingrijpend verhaal over racisme en sociale ongelijkheid in Zweden. Hij baseerde het boek grotendeels op zijn eigen ervaringen als jongerenwerker en verkent de band met Elijah, een kansarme jongere uit de buitenwijken van Malmö.

Nadat Elijah vanwege een afwezige vader en alcoholverslaafde moeder in het huis van hoofdpersoon Nick intrekt, ontstaat er een ingewikkelde relatie tussen verzorger en kind, die Lunabba gevoelig omschrijft. Hoe hij (zijn eigen) mannelijkheid benadert, is verfrissend. Nick is van de *tough love*, maar maakt zich tegelijk vreselijk zorgen over Elijah. Met regelmatig terugkerende verwijzingen naar vechtpartijen en moorden gepleegd door en op minderjarigen is het boek voor de onderkant van de doelgroep misschien wat heftig, maar Lunabba blijft ook altijd menselijk en invoelbaar en er is nooit sprake van sensatiezucht. Hij kaart het falen van de overheid om deze jongeren te ondersteunen op effectieve wijze aan. Dat het boek in de je-vorm is geschreven en daardoor aanvoelt als een lange mijmering gericht aan Elijah, maakt het extra persoonlijk.

Ben je verdrietig als ik doodga? is een boek waar je radeloos van kan worden – jongens zoals Elijah zijn er in elke stad en er zijn niet genoeg Nicks om ze allemaal bij te staan op hun lange en oneerlijke reis naar volwassenheid. Met dit belangrijke en onderbelichte gegeven in gedachten verdient Lunabba het om veel gelezen te worden.

Thema's: racisme, sociale ongelijkheid, vriendschap, jongerenwerk

Genomineerd in de
categorie Vertaald

De terugkeer van Rachel Price

Auteur: Holly Jackson
Vertaler: H.C. Kaspersma
Uitgeverij: Volt

Longerenjury:

Laat je niet afschrikken door het aantal pagina's, want Holly Jackson weet je moeiteloos door dit boek van meer dan 500 pagina's heen te trekken. Het verhaal bouwt zich goed op richting een sterke ontknoping. Die ontknoping maakt dat je meteen terug wilt bladeren om te zien hoe goed over alles is nagedacht.

Zestien jaar geleden verdween Rachel Price in het niets. De enige getuige was haar tweejarige dochter Bel, die zich van die dag niets herinnert. Nu, zestien jaar later, wordt er gewerkt aan een documentaire over die verdwijning, met de titel *De verdwijning van Rachel Price*. De hele familie werkt mee aan de opnames, wat op een originele manier laat zien hoe verschillend iedereen in de familie denkt en met de situatie omgaat.

Bel heeft ook een mening en laat die duidelijk horen. Ze is geen standaard hoofdpersonage: niet per se sympathiek, soms behoorlijk brutaal, maar juist daarom verfrissend en interessant om over te lezen.

Dan, tijdens de opnames, gebeurt er iets onverwachts: Rachel Price duikt ineens weer op. Na zestien jaar vermist te zijn geweest, is ze terug, maar ze lijkt zich niets te herinneren van wat er is gebeurd. Bel voelt meteen dat er iets niet klopt en besluit zelf op onderzoek uit te gaan. De documentaire gaat ondertussen gewoon verder, maar krijgt een nieuwe titel: *De terugkeer van Rachel Price*.

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2025

Vakjury:

Op tweejarige leeftijd maakte Bel, het hoofdpersonage uit *De terugkeer van Rachel Price*, mee hoe haar moeder verdween. Ze was echter nog te jong om zich er nu, zestien jaar later, nog veel van te kunnen herinneren. Wanneer er een *true crime*-documentaire wordt gemaakt over de verdwijning, keert de dood gewaande moeder plotseling weer terug. Bel probeert te achterhalen wat er precies gebeurd is en zo ontvouwt zich een spannende zoektocht naar de reden voor de verdwijning van Rachel, vol spelletjes met de waarheid en ongekennde plotwendingen.

Hoewel *De terugkeer van Rachel Price* een vrij lijvig boek is, weet Jackson de spanning er het hele werk in te houden. Voor subtiliteiten is weinig ruimte, maar de plot blijft continu boeien, waardoor je alsnog door het boek vliegt. Het boek is een lekkere *pageturner*, die niet alleen de liefhebbers van mysteries zal weten te boeien, maar bovendien voldoende vertelplezier bevat om ook anderen mee te slepen.

Thema's: familie, mysterie, moord

Genomineerd in de
categorie Vertaald

Er gebeurde bijna niets

Auteur: Meg Rosoff
Vertaler: Jenny de Jonge
Uitgeverij: Luitingh-Sijthoff

Longerenjury:

Er gebeurde bijna niets is een boek dat de Engelse tiener Callum volgt in Parijs. Hij heeft net een uitwisseling bij een Franse familie achter de rug en staat nu te wachten op zijn trein naar huis. De uitwisseling had zijn fantastische zomer moeten worden: Frans leren,

nieuwe vrienden maken, verliefd worden, maar daarvan is niets terechtgekomen. Hij heeft het helemaal niet naar zijn zin gehad en daarom besluit hij op het laatste moment weg te rennen van de trein en Parijs in te gaan, midden in een hittegolf, naar zijn neef Harrison die hij in geen tijden gezien heeft.

Wat volgt is een avontuur door heel Parijs, met scooters, gestolen hobo's en schilderijen, klimaatactivisten en een nationale hittegolf. Het is een boek met veel actie in korte tijd en dat maakt dat het snel leest. De sfeer in het boek is ook erg fijn: ondanks dat het om serieuze onderwerpen gaat, geniet Callum ook van zijn tijd in Parijs.

Er gebeurt relatief veel in een vrij kort tijdbestek en dat maakt dat sommige gebeurtenissen wat gehaast of niet realistisch aandoen. Het boek bevat ook veel dialoog; op sommige momenten zijn er misschien te veel gesprekken.

Ondanks dat is het een goed zomerboek om mee te nemen op vakantie naar Frankrijk. Je kunt het makkelijk binnen een paar dagen uitlezen. Wij willen in ieder geval dat het personage Lilou een reisgids voor Parijs schrijft, want we zouden graag haar favoriete plekje in de stad ontdekken!

BESTE
BOEK VOOR
JONGEREN
2025

Vakjury:

Auteur Meg Rosoff lijkt gek te zijn op boeken die zich afspelen in de zomervakantie. Zo ook haar roman *Er gebeurde bijna niets*. De zeventienjarige Britse Callum is onderweg naar huis na een, in zijn ogen, mislukte Franse uitwisseling. Op het allerlaatste moment besluit hij de trein op Gare du Nord niet te nemen. Hij blijft alleen achter in Parijs en zo saai als de uitwisseling was, zo avontuurlijk worden de volgende achtenveertig uur. Callum komt in een achtbaan van spannende, hilarische en onwaarschijnlijke verwickelingen terecht die je als lezer op het puntje van de stoel laten zitten. Een gestolen hobo, een verdwenen Matisse, een mysterieuze Parisienne op een motorfiets - en dat is nog maar het begin. Het boek leest als een thriller en als slapstick tegelijk.

Het taalgebruik is zeer aantekelijk en licht van toon. Je leest wat Callum denkt, terwijl hij vaak het tegenovergestelde zegt. Af en toe richt hij het woord rechtstreeks tot jou, tot de lezer, wat een bijzonder effect heeft. Hierdoor ben je nog meer deelgenoot van zijn kwetsbaarheid en van hoe hij zijn avontuur beleeft. In het boek is een aantal thema's mooi verwerkt. Callum, in Frankrijk om de taal beter te leren spreken, wordt door zijn faalangst beperkt. Het maakt de taalbarrière en zijn onzekerheid lastig te doorbreken. De klimaatcrisis speelt ook een belangrijke rol. Er is een klimaatdemonstratie en de avondklok is ingesteld vanwege de aanhoudende en verzengende hitte in Parijs. Rosoff weet deze thema's op lichte, pakkende en daarmee heel leesbare wijze te verweven in *Er gebeurde bijna niets*.

Thema's: klimaatcrisis, faalangst, vriendschap, verliefdheid

Genomineerd in de
categorie Vertaald

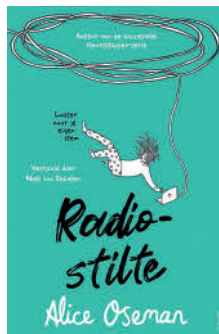

Radiostilte

Auteur: Alice Oseman

Vertaler: Niels van Eekelen

Uitgeverij: Van Goor

Longerenjury:

Radiostilte is geen standaard boek. Het vertelt het verhaal van twee jongeren die op een bijzondere manier vrienden worden via een YouTube-podcast. We volgen Frances, de slimste van haar klas, die thuis een heel andere kant van zichzelf laat zien.

Langzaam leer je ook Aled kennen, de maker van Frances' favoriete podcast. In het begin lijkt hij een introverte en onzekere jongen, maar gaandeweg blijkt hij veel complexer en gelaagder dan Frances (en de lezer) aanvankelijk dacht.

Het verhaal pakt je al snel, doordat er vroeg gebeurtenissen plaatsvinden die je direct meenemen. Doordat er maar een paar personages centraal staan, komen Frances en Aled goed tot leven. Hoewel het verhaal vanuit Frances' perspectief wordt verteld, krijg je ook een volledig en invoelend beeld van Aled en zijn gevoelens.

De auteur neemt de tijd om het verhaal te laten ademen, zonder dat het ergens traag aanvoelt. *Radiostilte* is een warm en meeslepend boek dat je makkelijk oppakt en moeilijk weglegt.

Vakjury:

Frances Janvier, het hoofdpersonage uit *Radiostilte*, is een ambitieuze scholiere, die zich altijd geconcentreerd heeft op haar schoolcarrière, waarin ze uit wil blinken. Wanneer ze bevriend raakt met Aled, haar buurjongen die de mysterieuze maker blijkt te zijn van haar favoriete podcast *Universe City*, begint ze echter te ontdekken wie ze werkelijk is, buiten de verwachtingen van anderen om. Oseman weet met veel inlevingsvermogen en nuance te schetsen hoe jongeren de druk ervaren rondom schoolprestaties en het vormen van hun identiteit. Ze weet ook zware thema's, zoals depressie, familiale problemen en zelfexpressie, op een respectvolle manier te behandelen. Knap hierbij is dat het verhaal nergens zwaarmoedig wordt gemaakt. Ook leuk: de vriendschap die centraal staat, blijft puur platonisch, wat vrij verfrissend is binnen de Young Adult-literatuur. Oseman weet als geen ander de stem van generatie Z geloofwaardig weer te geven, met oog voor diversiteit en de voor jongeren zo natuurlijke online wereld. Het boek is niet alleen een pleidooi voor het volgen van je eigen pad, maar ook een hart onder de riem voor iedereen die zich ooit anders heeft gevoeld.

Thema's: zelfontdekking, familierelaties, depressie, podcasts

Stichting Collectieve
Propaganda van het
Nederlandse Boek

Postbus 59511
1040 LA Amsterdam

augustus, 2025

GOED
VERHAAL
2025